

▶ 2 Octubre, 2015

Swab, la Fira d'Art Contemporani de Barcelona, obre les portes de la seva edició més meditada

Una volta al món en 65 estands

LAURA GUERRERO

Representants de l'estand dedicat a la nova fotografia xinesa, ahir en les hores prèvies a l'obertura oficial de Swab

TERESA SESÉ
 Barcelona

Swab, la Fira d'Art Contemporani de Barcelona, està lluny de ser una d'aquestes fires que mouen xifres milionàries i pels passadissos de les quals un pot topar-se de cara amb Brad Pitt o Leonardo DiCaprio. Tampoc no hi ha col·leccionistes que hi arribin en jet privat, i els aficionats que des d'avui i fins diumenge s'acostin fins al Pavelló Italià de Fira de Barcelona trobaran en els estands una forma diferent d'entendre l'art. Són 65 galeries, de 22 països, que aporten el treball d'un centenar de creadors joves –menors de 40 anys– i que ofereixen un risc més important davant els noms superconsolidats. Però compte, justament perquè aquí no hi ha obres de Picasso, Giacometti, Damien Hirsts ni Murakami fàcilment identificables, val la pena prendre el seu temps

perquè les sorpreses no acostumen a posar-ho fàcil i sotgen des dels racons més insospitats.

Els insectes es vesteixen de Chanel. Ahir, primer dia de fira, una jornada reservada tradicionalment per a col·leccionistes i professionals, des d'abans de l'obertura de portes es van poder veure punts vermells emetent un missatge d'optimisme després d'anys en què la crisi no ha deixat de llançar l'alè sobre el clatell dels galeristes. L'alegria es deixava notar per exemple en la JPS Gallery, de Hong Kong, on *Chanel*, una escultura de paret del barceloní Emilio Garcia que reproduceix amb insectes el logotip de la marca d'articles de luxe, va ser adquirida per un col·leccionista madrileny per 17.000 euros. Una xifra que aquí es troba a la franja alta –la peça més cara posada a la venda s'acosta als 30.000 euros–, tenint en compte a més que és possible aconseguir una samarreta

d'autor, edició limitada, per només 30 euros a l'espai d'El Palomar. O que una peça de Núria Güell, *Valor #1*, sobre el procés de documentació del tatuatge que es va fer a la planta del peu amb la frase "El día de mañana" i el desgast posterior per l'efecte de caminar, pot adquirir-se a Arts Coming per 77 euros.

L'aquí, l'allà i l'ara. L'arquitecte i col·leccionista Joaquín Díez-Cascón, l'artífex de Swab, és un home entusiasta i tenaç –quan el 2007 va posar en marxa el projecte molt pocs hi creien i encara eren menys els que li donaven suport– que sota una aparent modestia amaga una enorme ambició: "La idea d'aquesta fira és donar visibilitat a tot el que està passant ara mateix al món de l'art, les inquietuds dels artistes joves", confessava ahir, encara amb els nervis previs a l'estrena. Han vingut galeries de Pequín, l'Havana, Atenes, París, Berlín, Amsterdam, Medellín,

Xangai, Buenos Aires, Sant Petersburg o fins i tot d'Austràlia. També hi ha una àmplia representació de les galeries catalanes (19 en total). Els qui hagin visitat Swab en altres edicions tindran la sensació de tornar a casa tot just travessar el llindar del pavelló: els homes nus de Samuel Salcedo a 3 Punts, sols o multiplicats en miralls, i les gegantines cares gesticuladores que fa, s'han convertit en una de les imatges més identificables de la fira.

Del museu al mercat. La saturació a la frenètica agenda mundial de fires d'art és tal que molts vaticinen que el número quedarà aviat reduït per simple extenuació. Així que qui vulgui sobreviure haurà de posar-hi ganes i imaginació. Una tendència creixent són els programes comissariats, que focalitzen la seva mirada i tracten de radiografiar fenòmens, tendències o àrees geogràfiques determinades.

És com portar les pràctiques museístiques al centre mateix del mercat, però sense oblidar que l'art té un valor i que els artistes s'han cansat ja de ser mecenes. Swab accentua aquesta aposta i atractiu.

Només Llatinoamèrica. Hi ha visions sobre la nova fotografia xinesa –una visió massa pobre, per reduïda, per merèixer aquest nom– i també entorn de la producció d'artistes africans i caribenys que treballen a cavall de l'Àfrica i Europa, però són les presentacions d'artistes llatinoamericans (Direlia Lazo i Carolina Laza) les que, en conjunt, situen el llistó més alt amb artistes que posen l'accent de la seva feina en el processual, com l'equatoriana establerta a París Estefanía Peñafiel Loaiza, la peça de la qual *Figurantes* consisteix en una col·lecció d'ampolletes a l'interior de les quals es troben els residus de gomes d'esborrar amb les quals *atrapa* les presències d'éssers anònims que apareixen fotografiats als diaris. Les desaparicions, i els mitjans de comunicació, són també presents en el treball del mexicà Arturo Hernández Alcázar, i la artista boliviana Alejandra Alarcón traça una torbadora visió de la maternitat en la sèrie d'aquarel·les *El libro de la leche*.

Dibuixos 2.0. Swab és una fira de mida humana i s'agraeix. Però dona molt de si. De la mà de David Armengol es poden conèixer, per exemple, alguns dels espais o plataformes (des del saló d'una casa a internet) per on, ara com ara, està passant bona part de l'art emergent a Barcelona. O acostar-se, a través d'una selecció de Mónica Álvarez Careaga, a una nova manera d'entendre el dibuix que beu de les més diverses disciplines, ja siguin els *Camino de palabras*, de Laura González, que transcriuen poemes sefardites prèviament codificats per l'artista (a Àngels Barños); els dibuixos automàtics de Juan Escudero (Alegría) o l'homeatge de Gonzalo Elvira a les dones de la Bauhaus a Sicart. Entre els estands més destacables, el de Rocío Santacruz, amb esplèndides peces de Jordi Mitjà, Mar Arza, Ana Garcia Pineda o Lois Patiño. ●